

رحمت‌الله کاج‌های چند ساله را تماشا می‌کند که آماده عرضه به بازار است
کاج‌های جوان با خاک و ریشه به فضاها یا بازر منتقل می‌شوند

کاج دوبر یا همان کاج تهران) یک کاربرد دیگر هم دارد. از آنجایی که این کاج، خوب قد می‌کشد و تنه تنومند آن، صاف رشد می‌کند، به کار ساخت آسبادهای می‌آید. محور عمومی آسبادهای پره‌ها بر روی آن سوار می‌شوند و نیروی باد را به نیروی حرکتی تبدیل می‌کنند تا سنگ سنگین آسباد را بچرخاند و گندم‌ها را آرد کند، از تنه همین کاج‌ها درست می‌شود.

غیر از این، یک کاربرد دیگر هم هست که به ویژه در این سال‌ها، کاج‌ها نشتیفان را حسابی مشهور کرده است. رحمت‌الله شمشیری می‌گوید: «سال‌هاست که از کاج‌های نهالستان‌های نشتیفان به عنوان کاج کریسمس هم استفاده می‌شود. تا چند سال پیش، کاج‌ها از خود نشتیفان بار می‌شدند و از راه ترکمنستان به مقصد کشورهای آسیای میانه، راهی می‌شدند و تا روسیه می‌رفتند». حالا چند سالی است که مسیر کاج‌های کریسمس عوض شده است. حالا بیشترین مشتری کاج‌های نشتیفان اهالی «میان‌دوآب» هستند. آن‌ها کاج‌ها را از نشتیفان بار کامیون‌ها می‌کنند تا از میان‌دوآب، جایی بین آذربایجان‌های شرقی و غربی و کرمانشاه و زنجان، راهی ارمنستان و آذربایجان و ترکیه کنند تا کاج‌های نشتیفان از آنجا بروند تا شهرهای سردسیر روسیه یا شهرهای خوش آب و هوای اروپایی.

بابانوتل ریش سفید، حالا سال‌هاست که هدیه بچه‌ها را به کاج‌های نهالستان‌های نشتیفان می‌آویزند؛ کاج‌هایی که رحمت‌الله شمشیری و کارگرایش یا دیگر نهال‌کاران نشتیفان، با دست‌هایشان در خاک خشک خواف، کاشته‌اند.

معروف است که کاج، جز همین بادشکنی، خوبی و خاصیت دیگری ندارد؛ اما این همه واقعیت نیست. کاج‌ها (دست‌کم یک گونه از کاج‌ها) می‌تواند درآمد سرشاری را هم نصیب کاج‌کارها کند. «چلغوز» که می‌توان از آن به عنوان گران‌ترین آجیل هم یاد کرد، یک گونه از درخت‌های کاج است که بیشتر در شمال افغانستان کاشته می‌شود و بار می‌دهد. نهال‌کارهای نشتیفانی اما چند سالی است که دارند تلاش می‌کنند تا این کاج را هم در نشتیفان به کار و به بار برسانند. رحمت‌الله شمشیری هم یکی از همان‌هاست.

«چند سال پیش، یک کیلو بذر چلغوز را از افغانستان آوردیم و کاشتیم. امسال درخت‌های چلغوز، باید به ثمر می‌نشستند؛ اما کلاغچه‌ها که اینجا فراوان هستند، نمی‌دانم چطوری فهمیده‌اند که میوه کاج‌های چلغوز، چرب و شیرین‌تر از کاج‌های دیگر است؛ آمده‌اند و همه محصول کاج‌ها را خورده‌اند. گفتم که ما، همه نهالستان‌هایمان رویاب است».

شاید امسال، کلاغ‌ها چیزی از چلغوزها باقی نگذاشته باشند اما دور نیست که در سال‌های پس از این، چلغوز نشتیفان هم مثل کاج‌هایش به همه جای ایران برسد.

● راهی دور دست‌ها

خواف و نشتیفان (و همه پهنه‌های شرقی خراسان تا بیرجند و نهبندان) پر است از کاج.

بد یا خوب، حالا سال‌هاست که کاج‌ها، تصویر ثابت پهنه‌های بیابانی خراسان را تشکیل می‌دهند. در نشتیفان اما کاج‌ها (به طور مشخص